

במדינה

העם

בא הגזה - על מי?

הימים האחרונים של 1948 עמדו בסיומן השאדא:

האם עדיין כפוף הצבא לשלטון האזרחי?

„פרוסיה אינה מדינה שיש לה בא“ אמר הרוזן מיראבו, אחד ראשי המהפיכה הצרפתית. „פרו“ זה היא צבא שיש לו מדינה. מדינת-ישראל התגאתה תמיד כך שמצבה אינו כזה. היא „המוקרטית היחידה במזרח התיכון“ והצבא כפוף בה לחלוטין מרות האזרחית.

לפני שבוע, כאשר המטיר מבר בגין את מטר הגידופים שלו אל שגריר ארצות-הברית, הוא תמרמר על כך שהאמריקאים מתייחסים אל ישראל כאילו היתה „רפובליקת-בננות“. בכינוי זה גילימים לכנות את מדינות אמריקה המרכזיות, שבהן נתון השליטון במישרין או בעקיפין בידי צבא.

השבוע ניתן היה לשאול אם יואר זה אינו מתחיל בכל זאת התאים גם למדינת-ישראל.

קצינים מחוץ לחוק. יתכן כי הסימן המובהק ביותר לכך יהיה טפט דווקא בפרשה קטנה.

במישפט צבאי ממושך, שמשך את תשומת-לבו הציבור כולו, נדון זפקד המישטרה הצבאית, תת-אלוף ברוך ארבל, למאסר. הוא זרשע על עבירות שיש עימן לזון: קבלת שוחד.

השבוע החליט הרמטכ"ל, רבי-לוף רסאל („רפול“) איתן, להזיר את העונש הזה במאסר-על-זמני. הוא התעלם מחוות-דעתו של הפרקליט הצבאי הראשי, ש-מתנגד להמתקת העונש.

כבר בעבר הדהים הרמטכ"ל את המדינה לא פעם, כאשר המ-זיק את עונשיהם של פושעים. אך במקרים ההם נגע הדבר ל-פושעי-מלחמה, רוצחי אזרחים שבויים, והדבר התקבל בציבור והכרעה אידיאולוגית של הרמטכ"ל הלאומי, שאינו רואה פסול בפישעי-מלחמה. לאחרונה גם זיה הרמטכ"ל מוכן להחזיר את זרגת-הקצונה לפושעי-המלחמה המפורסם ביותר של ישראל, דני גוט, חתנו של האלוף דני גל. הוא נטו רק אחרי שדעת זקהל התעוררה נגד כוונה זו.

הפעם לא היתה לטוב-ליבו של הרמטכ"ל שום סיבה אידיאולוגית. המתקין את העונש שהוטל על-ידי השופטים על קצין בכיר, הכריז הרמטכ"ל למעשה כי ראשי הצבא הם בעלי מעמד מיוחד ומיוחד, וכי גם עבירות כמו לקיחת-שוחד לא יביאו אותם לבית-השורה.

הצבא — או לפחות הקצונה הזכירה — קבעה בכך חוק נפי-רד לעצמה. היא הוציאה את עצ-מה ממדינת-החוק הכללית. זהו סממן אופייני של רפובלי-קה-בננות דווקא.

קצינים מעץ לאזרחים. פחות אישי ויותר חמור היה עני-יין אחר, שעמד השבוע במרכז החיים הציבוריים בישראל: תוכ-נית האירגון-מחדש של מערכת הביטחון בידי אריק שרון.

הנושא היה מסובך מאוד, ולא ניתן לחרוץ דין באופן שיטתי. בתוכנית כרוכים היבטים מיקרו-עיים, שיקולים של היסטוריה ועוד. כרוכים בו גם היבטים אישיים מאוד, כי אריק שרון היה מעוג-י (המשך בעמוד 9)

בדרום הפרוע

משתוללת

האנרכיה

ואחריה עלולה

לבוא

הדיקטטורה

ההחטיבה חגגה לאורך כל החזיונות.

„יצטרכו להכריז עלינו מילח-מה!“ הודיעו אנשי ימית, וכדי שלא יישאר ספק לגבי כוונתם, פירטו גם מי צריך להכריז עלי-הם מילהמה: „ישראל או מצ-ריים.“

ואילו אריק שרון הכריז, באותו יום: „מוטב שהמצרים והאמרי-קאים ירדו ששארית-סיני איננה בכיס שלהם!“

אנשי ימית ניסו לפחוט מהממשלה. הממשלה ניסתה לפחוט מהאמריקאים ומה-מצרים.

בשני המקרים היתה השיטה זהה: להתנפת, לאיים באלימות, בסיועו של „עיצור אותי! אני משוגע!“

בשני המקרים פזזו העי-ניים לעבר התאריך: 25 בי-אפריל 1948.

השעון תיקתק.

האגו

של אריק

ההתן העיקרי של השימחה הצפויה היה דווקא רגוע ל-גמרי. המצרים היו בטוחים לחלו-

טין כי ישראל תיסוג בזמן ובדיי-קנות. היתה לביטחונם סיבה טובה. הם ידעו שאם מנחם בגין יפר את הוזה-השלום ברגע האחרון, הוא יציג את עצמו ככסיל בעיני ה-ציבור הישראלי, וכמטורף בעיני העולם. מהבחינה הישראלית, ייר-אה או בגין כאדם שהחזיר את לקבל תמורה כלשהי, שהרי ב-מיקרה זה ימותו השלום, הנורמ-ליזציה והרגיעה נגבול-הדרום ב-עת ובעונה אחת. ואילו מהבחינה העולמית ייראה או בגין כמצינ-ע שלא יבוא עוד בחברת הגונה, ו-שחתימתו שווה כקליפת-השום. מי הבחינה הערבית יהיה זה סופו של כל נסיון להשיג שלום עם ישר-אל, כי איש לא ייחס עוד ערך כלשהו לחתימה ישראלית.

משום כך לא דאגו המצ-רים, אין הם אזהבים את בגין, אך הם מכבדים אותו. הם בגין, וגם אריק שרון, יעמדו בדייקנות כזוהי-הז-מנים.

המצרים לא התרגשו. הם לא ראו בתאריך ה-25 באפריל נקר-



בגין בכסא הגלגלים: כמו אביר על סוס לבן

כדי. הכל בטוחים שכך צריך להיות. ברגע שהסכמה זו מתערערת, נפתחת הדרך לתהום.

השבוע ראה לפניו כל קוראי עיתונים וצופה-טלוויזיה את התמר-נה הבאה:

קבוצה של אזרחים — חלקם קנאים ממורפים, חלי-קם סחטנים ציניים שפניהם לבצע-כסף — הוציאה את עצמה כגנדי אז מחוץ לחוק.

הדרום הפרוע הפך העתק מודר-ני של המערב הפרוע, כפי שהיה קיים רק באגדה. פורעי-החוק פלי-שו לבתים לא-להם, תפסו את רכוש הציבור, שרפו מיבנים ומישרדי-שילטון, התכוננו לנתק את העיר ימית ולמנוע כל כניסה אליה, איי-

האיש שהכריז לא מכבר על „מיזכרה-הבנה“ האיטראטגי כעל הישג היסטורי, ושוקף הישג זה על חשבוננו האישי, הכריז השבוע כי היה צורך לספח את הגולן ל-אלתר כדי לסכל מזימה אמריקאית להחזיר את ישראל לגבולות ה-4 ביוני 1967. לאחר מכן הכריז כי גם הנסיגה מסיני אינה מונחת בי-כיסם של האמריקאים. המסקנה: מי שאינו מעניק לאריק שרון את הכבוד הראוי לו, לדעתו, מסתכן בצרות.

יתכן שמסר זה נקלט, ויתכן שלא. אך לא היה לכך קשר ל-מאורעות ימית.

מה שקרה, קורה ויקרה בימית, הוא עניין ישראלי פנימי. אין לו קשר עם יחסי ישראל עם האמריקאים

דתימפנה גורלית, אלא רק תחנה נוספת בדרך. גישתה של מצריים עצמה לא תשתנה אחרי ה-25 בי-אפריל (ראה הנודו).

אם אכן סבר אריק שרון כי הצעקות של אנשי-ימית יעשו רושם עז המצרים, טעה.

גם בארצות-הברית לא עשו ה-דברים רושם עז. בושינגטון סברו כי המחזה המטורף של המרד בימית אינו אלא ביוס ישראלי מתוחכם, שבא לעשות רושם על העולם.

אריק שרון עצמו עזר, בדבריו, להגביר סברה זו. איש לא האמין ברצינות שקומץ של מתנחלים אל-מים שוחר-יבצע יוכלו לעצור את הנסיגה. חוסר-האונים של ממשלת-ישראל כלפיהם לא עורר אמון.

להקרא את אפריק:

מו על הצבא והמישטרה, הודיעו על כוונתם לנתק את הכביש ה-ראשי למצריים, הפרו שוחות, הקי-מו ביצורים, איימו על שרים בי-מישפט-ליגנץ.

מאות אנשים עברו מדי יום ביומו עבירות חמורות. אילו הם היו ערבים בשטחים הכבושים, הי-תה התאגדותם נחשבת כאירגון עויין, וכל המעורבים היו מועמ-דים למישפט צבאי, נדונים לשנים ארוכות של מאסר, אחרי שהיו סופגים מנה גדושה של מכות. אילו היו פושעים יהודיים מן המניין במדינת-ישראל, היו נעצ-רים מייד, מוכים, נשלחים לכלא-טימוס.

ביטחונם-העצמי ועזות-מיצהם גברו מדי יום. ככל שנוכחו לדעת כי הממשלה עומדת מולם הסרת-אונים.

היועץ המישפטי למז-שלה הודיע כי אינו יכול לפעול נגדם, מאחר שפמכר וותיו מוגבלות לשמח יש-

ו/או המצרים. יש לו קשר רב מאוד לעתיד המישטר בישראל עצמה.

הדרום הפרוע

משתולל

כי בימית הולך ומתגבש מצב שלא היה לו אה ורע בתול-דות ישראל, מאז שהטביע דויד בן-גוריון את אלטיונה.

מדינת-החוק מתמוטטת כגלוי.

בכל התהפוכות שעברו על יש-ראל ב-33 שנותיה, שבהן לו חסרו משברים המורים, היה קיים תמיד ביטחון באשיות המישטר: הצבא נשמע למרות האזרחית, הסמכות של בית-המישפט עומדת מעל לכל, המישטרה מפעילה את החוק.

הביטחון המוחלט הזה הולך ו-מתערער בימים אלה. התשלכות של תהליך זה על עתיד המדינה על-לות להיות הרות-אסון. יש ערי-כים שאי-אפשר לבנותם מחדש, אחרי שנשברו, ולוא רק פעם אחת.

הדמוקרטיה ושילטון-החוק מבוססים, כפופו של דבר, על הסכמה פסיכוזוגית כלי-צרות!

הדבר נראה כנסיון ילדותי להגיד לעולם: „תראו כמה קשה לפרק את ההתנחלות בימית. קל וחומר שלא תהיה כל אפשרות לפרק את ההתנחלות בגדה המערבית.“

המשבר בין ממשלות ישראל ו-ארצות-הברית התנהל בלי כל קשר למאורעות-ימית. בשני הצדדים גברה הנטייה לצמצם אותו ולהת-גבר עליו. ממשלת-ישראל רצתה לשדל את האמריקאים להטיל וטו על כל נסיון במועצת-הביטחון להטיל סנקציות על ישראל. ו-אילו לממשלת-רגן אין כל עניין לריב עם ממשלת-בגין, בתגובתה החריפה על סיפוח-הגולן יצאה וושינגטון כדי חובה כלפי הערבים, ועכשיו היא מעוניינת להחזיר את יחסיה עם ממשלת-בגין לפסים נורמליים.

לתרגילה-הסתימה של אריק שרון היתה רק הצלחה אחת: יתכן כי הצליח לשכנע את האמריקאים כי לא כדאי לזלזל בו אישית.

בתרגומו השונים בשכוי עיים האחרונים אותה להם בצורה ברורה: „אם לא תפישו אותי, אני יכול לעי-שות לכם צרות. הרבה צרות!“